

# S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

*Olvasóink és levelezőink* figyelmét felhívjuk, hogy lapunk postafiók száma augusztus 1-ével megváltozott. A Vigilia új címe: Bp. 5. Postafiók 195.

*Asztrológia.* — Az egyház mindenféle ún. „jóslást”, legyen az a legprimítivebb kártyavetés vagy a legbonyolultabb horoszkóp, elitél és babonáságnak tart. Ezen az álláspontján nem is változtathat. Különböznél fel kellene adnia egyik leglényegesebb tanítását, amely az ember szabadakarátát állítja. Ha életünk folyásának, sorsunknak minden fordulata akár „a csillagokban”, akár más természeti adottságokban előre meg lenne írva, megszűnnék az ember erkölcsi felelőssége cselekedeteiért. Ennek megfelelően, az erkölcs tanítása szerint, súlyos bünt követ el az a katolikus, aki akár maga jósol, akár jóslatot magának és ebben a jóslásban babonásan hisz. Természetesen nem esik ilyen súlyos megítélés alá, ha valaki csak mintegy játékból és a szükséges belső fenntartásokkal foglalkozik a dologgal. Így is veszélyes és a hívő katolikushoz méltatlan játék azonban. Ennyit a kérdés erkölcsi vonatkozásairól. Abban talán igaza van önnek, hogy nem szabad mindenkit, aki tenyérből jósol vagy horoszkópokat készít, eleve és fenntartás nélkül rosszhiszemű és tudatos csalónak tekinteni. Az is igaz, hogy az ilyen jóslatok néha bámulatosan „beváltak”. Ezekben az esetekben azonban mindig meg kellene vizsgálni, hogy az előre megmondott esemény bekövetkezése nem volt-e mindenképpen szükség-szerű. A természet tele van olyan törvényszerűségekkkel, amelyek az események folyását szabályozzák. Nem kell különösebb jóstehetség ahhoz, hogy valaki „megjósolja”, hogy a földobott kő a földre fog esni, hogy az elvetett búza-szemből búzaszál fog kinőni. A természetbúvárok bonyolult kémiai és fizikai folyamatok eredményét látják előre. Hasonló törvényszerűségek a lélektanban is vannak. Ha ismerünk egy ingerlékeny, hirtelen haragú embert, nem nehéz előre megmondani, hogy mitől fog dühbe gurulni. Vannak mármost különös érzékenységu emberek, akik ún. telepatikus képességgel vagy nagyon jó intuicióval rendelkeznek, és annak segítségével mintegy „belelátanak” a másik ember lelkébe. Nemcsak lényeges jellemvonásait ismerik föl, hanem ráéreznek tudatalatti vágyaira és szorongásaira is. A telepátia jelenségeit világszerte tanulmányozzák a pszichológusok. Az ilyen képességekkel rendelkező ember, különösen ha nincs megfelelő műveltsége, könnyen hajlik arra, hogy éppen az említett vágyakat és szorongásokat, esetleg öntudatlanul is, mint bekövetkezendő eseményeket a jövőbe vetítse. És nyilván nem fog nagyot tévedni, ha az erős akaratú, magabiztos, optimista kedélyu embernek vágyai, a keserýés, csüggedésre hajlamos, pesszimista embernek félelmei bekövetkezését jósolja meg. A telepatikus képesség kiterjedhet csrájukban már meglévó, de tünetekben még nem mutatkozó betegségek felismerésére, valamint olyan külsó körülmények, események meglátására, amelyek a jóslás alanyával kapcsolatosak, de ó még nem tud róluk. (Például fölötteseí elhatározták már előléptetését, külföldi kiküldetését stb. Elég, hogy valaki egy-két ilyen eseményt előre megmondjon és máris biztosítva van a „jós” hitele. Nyilvánvaló, hogy a „síkeres” asztrológusoknál is, hacsak nem véletlen ko incidenciákról van szó, az intuitív vagy telepatikus képességekben kell keresnünk a siker magyarázatát. Mert tudományosan nem lehet az asztrológia állításait igazolni. Az igaz, hogy ez a „tudomány” úgyszólván egyidős a kultúrát kialakító emberiséggel. De ne felejtjük el, hogy az asztrológia mindenütt a ptolemaeusi, azaz geocentrikus világmódel alapján, amely a földet tekintette a világegyetem középpontjának. Abban a szemléletben mégcsak elképzelhető volt, hogy a föld körül keringó csillagvilág valamiféle hatást gyakorol a földi történésekre, vagy — mint az asztrológia egy másik iránya állítja — bizonyos harmonikus egyezéseket mutat. Kozmikus sugárzás ugyan van, azt kimutatta a természettudomány, de az ún. állatgöv csillagképeiról, amelyeknek az asztrológiában döntó szerepük van, ma már tudjuk, hogy csak optikai, látszat egységek és semmiesetre sem koz-

mikus, mégkevésbé hatás-egységek, hiszen egyes elemeiket fényévezredek választják el egymástól. Azonkívül ma már a helyzetük is megváltozott. Kr. u. 150 körül még nagyjából megfelelt a hagyományoknak, ma azonban az a helyzet, hogy a „Kos” jegye például a „Halak” csillagképével esik egybe, tehát a Kos jegyében születetteket asztrológiai szempontból „hal-embereknek” kellene tekinteni. Értelmi érvekkel persze nehéz az asztrológiában hívőket meggyőzni, hiszen végül mégis csak egy babonaságról van szó, és a babonaságnak egyik legjellemzőbb ismérve, hogy nem igényli az értelmi alátámasztást, hanem mindenestül az irracionálisba kapaszkodni. Katolikus embernek azonban soha nem szabad megfélekednie egyházának arról a döntően fontos tanításáról, hogy semmilyen eseményt, amely az ember szabadakarátú döntésétől függ, ember előre nem láthat és nem jósolhat meg.

*Athos.* — Az Athos hegyi szerzetes köztársaság kezdetei a Kr. u. nyolcadik századra nyúlnak vissza. Ekkor telepedtek le a festői hegyvidéken az első remete szerzetesek, akik eleinte barlangokban és magányos kunyhókban laktak. 880-ban épült az első kolostor, amelyet azután sok más követett. A kilencedik század végén már olyan nagy számban éltek az Égei tengerbe nyúló félszigeten a szerzetesek, hogy közös ügyeik rendezésére alkotmányfélélt kellett létrehozniuk. A nagy kelet-nyugati hitszakadáskor az Athos hegyi szerzetes közösség, már csak a keleti liturgiához való elkötelezettség folytán is, az orthodoxiához került, de sajátos önállóságát és autonómiáját mindmáig megőrizte. Ma mintegy 3000 szerzetes él az Athos hegyen köztársaságot alakítva. Jogi helyzetüket az 1923-ban kötött lausannei szerződés szabályozza. Ennek értelmében Görögország protektorátust gyakorol a szerzetes köztársaság fölött, tiszteletben tartva önkormányzatát. Görögország csak a külügyeket intézi és egy posta-, vám-, és idegenforgalmi rendőrkirendeltséget tart fenn a hegyen. Az egyéb ügyeket a görög állam és a kis köztársaság között államszerződés szabályozza.

*T. E. Szombathely.* — Abban igaza van, hogy az egyház is elítéli a túlzásba vitt testkultuszt, tehát azt, ha valaki a szükséges és egészséges testápoláson túlmenően foglalkozik testének szépíttetésével és úgyszólván minden figyelmét erre fordítja. De egyoldalúsága miatt itéli el ezt a magatartást, és nem azért, mert a testre irányul. A testben a rossz principiumát látni manicheus eretnokség lenne. A test nem „börtöne a léleknek”, mint ön helytelenül írja, és nem is „minden bűn forrása”. A bűnök „ősatyjának”, — ahogy a szentírók nevezik —, a gőgnek például semmi köze sincs a testhez. Az embert Isten gondolta el és teremtette testi lénynek és el sem képzelhető másnak. Az emberi lélek csak a testben és csak a test által tud megnyilatkozni. A test nagy méltóságára mi sem jellemzőbb, mint hogy az Isten fia is magára öltötte. Óvatosak legyünk tehát ezekben a kérdésekben a fogalmazással. Aki a test kultuszát túlzásba viszi, nem azért hibázik, mert a testével foglalkozik, hanem — mint Häring is hangsúlyozza — azért, mert túl sokat foglalkozik önmagával. De ugyanígy hibába esne az is, aki kizárólag öncélúan foglalkoznék lelkének kiművelésével, megfélekedve a mások iránti szeretet mindent megelőző parancsáról. Ennek a szeretetnek pedig, mint tudjuk, testi és lelki cselekedetei egyaránt vannak.